

๔.๑.๔ โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

(ผู้ถวายรายงาน: นายทวิศักดิ์ กอนันตกุล)

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมเริ่มดำเนินการในปี ๒๕๕๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสทางเลือกในการศึกษาให้กับเยาวชนที่ได้บรรพชา และส่งเสริมการนำไอทีไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียน อันจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของสามเณร โดยเริ่มนำร่องกับโรงเรียน ๓ แห่งในจังหวัดน่าน และได้ขยายผลการดำเนินงานไปจังหวัดแพร่ เชียงราย พะเยา ลำปาง ศรีสะเกษ และสิงห์บุรี

ในปี ๒๕๖๗ มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการรวม ๕๑ โรงเรียน จาก ๗ จังหวัด ประกอบด้วย ภาคเหนือ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ น่าน พะเยา เชียงราย และลำปาง จำนวน ๑๔ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๙ แห่ง และภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน ๑ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๕๑ แห่ง

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๗

ในปี ๒๕๖๗ ได้ดำเนินกิจกรรม ๒ เรื่อง ได้แก่ (๑) การพัฒนาทักษะด้านอิเล็กทรอนิกส์และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (๒) การพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี สรุปผลการดำเนินงานดังนี้

๑. การพัฒนาทักษะด้านอิเล็กทรอนิกส์และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สืบเนื่องจากมูลนิธิ ฯ ได้ดำเนินโครงการพัฒนาทักษะด้านอิเล็กทรอนิกส์และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้แก่โรงเรียนในโครงการฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้จัดทำโครงงานหรือนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิด การแก้ปัญหา รวมถึงทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ อื่นๆ ให้แก่นักเรียน ได้แก่ คิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น ทำงานกับผู้อื่นได้ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำโครงงาน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมนำเสนอผลงานในเวทีต่าง ๆ โดยผลงานที่เกิดขึ้นจะสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในโควตาพิเศษ หรือในระบบ TCAS Portfolio โดยในปี ๒๕๖๗ มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕ แห่ง แบ่งเป็น โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาคเหนือ ๑๐ โรงเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดศรีสะเกษ ๔ โรงเรียน และโรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จ.สิงห์บุรี ทั้งนี้ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปี ๒๕๖๗ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น ๒๑๒ รูป/คน (นักเรียน ๑๘๐ รูป ครู ๓๒ รูป/คน) โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานนำเสนอไว้ในวาระที่ ๔.๑.๑)

๒. การพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

สามารถสรุปผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๗ ดังนี้

๒.๑ ผลการใช้นาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลีประจำปี ๒๕๖๗

มูลนิธิฯ ได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี เนื้อหาครอบคลุมประโยค ๑-๒ จำนวน ๖๘๗ ตอน ประกอบด้วย บาลีไวยากรณ์ ๓๐๕ ตอน แปลบาลีพระธรรมบท ๓๖๘ ตอน และ วิถีโอทองสูตรบาลี ๑๔ ตอน และได้เผยแพร่ผ่านช่องทางหลัก ๓ ช่องทาง ได้แก่ (๑) เผยแพร่บทเรียนผ่านเว็บไซต์ <https://pali-online.in.th> (๒) เผยแพร่บทเรียนในระบบ MOOC (Massive Open Online Course) โดยได้ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) ในการจัดทำโครงสร้างบทเรียนวิชาบาลีในระบบ MOOC ให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต วิชาบาลีพื้นฐานของ มจร. จำนวน ๗ รหัสวิชา ๑๔ หน่วยกิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเก็บหน่วยกิตและเทียบโอนการเรียนรู้ภาษาบาลีที่ มจร. ได้ต่อไปในอนาคต และ (๓) สนับสนุน External Hard disk ที่บรรจุสื่อบทเรียนภาษาบาลีให้กับหน่วยงานที่มีข้อจำกัดในการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยได้สนับสนุนให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม / สำนักเรียน จำนวน ๙๕ แห่ง และเรือนจำ/ทัณฑสถาน และกรมราชทัณฑ์ จำนวน ๓๕ แห่ง รวม ๑๓๐ แห่ง ให้สามารถเข้าเรียนได้ตามอัธยาศัย

๒.๑.๑ ผลการเผยแพร่บทเรียนผ่านเว็บไซต์ pali-online.in.th

สามารถสรุปผลการเข้าเรียนภาษาบาลีผ่านเว็บไซต์ประจำปี ๒๕๖๗ และสถิติสะสมตั้งแต่เปิดเว็บไซต์ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ และสถิติการดาวน์โหลดบทเรียนจากเว็บไซต์ ดังแสดงในตาราง

ลำดับ	รายการ	เฉลี่ยต่อเดือน ในปี ๒๕๖๗	ยอดรวม ปี ๒๕๖๗	ข้อมูลสะสม ธ.ค.๖๓ -ธ.ค.๖๗
๑	Visits : ยอดการเข้าชมเว็บไซต์ (ครั้ง)	๒๒,๒๖๐	๒๖๕,๙๒๗	๖๕๕,๑๕๘
๒	Visitors : ผู้เข้าชมเว็บไซต์ (คน)	๖,๑๙๔	๗๔,๓๒๙	๑๗๗,๗๐๔
๓	การดาวน์โหลดบทเรียนจากเว็บไซต์ (ครั้ง)	๓๗๒	๔,๕๔๘	๒๕,๕๑๐

รายการวิดีโอที่มีผู้เข้าชมผ่านเว็บไซต์มาก ๓ ลำดับแรก (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๗) ได้แก่

- บาลีไวยากรณ์ ตอนที่ ๑ สมัญญาภิธาน: สระ พยัญชนะ (๑๕,๓๖๕ ครั้ง)
- บาลีแปล ตอนที่ ๑ พระจักขุบาล กุฎุมพี ทำพิธีชงลูก (๙,๘๒๔ ครั้ง)
- บาลีไวยากรณ์ ตอนที่ ๒ สมัญญาภิธาน: ฐานกรณ์ (๕,๓๕๔ ครั้ง)

สาเหตุที่ทั้ง ๓ เรื่อง/ตอนข้างต้น ได้รับความนิยมสูงสุดน่าจะเป็นเพราะเป็นเป็นวิดีโอตอนต้นของการเรียนและ เป็นบทเรียนที่ผลิตเสร็จในช่วงแรกและเผยแพร่ก่อน จึงทำให้มียอดสะสมที่มีผู้เข้าชมมาก

และมีสถิติการเข้าชมวิดีโอจากสะสมจากทุกช่องทาง (นับเฉพาะที่ดูเกิน ๕๐% ของขนาดไฟล์) ในปี ๒๕๖๗ มียอดเข้าชม ๑๒๒,๙๖๕ ครั้ง และข้อมูลสะสม ธ.ค.๖๓ - ธ.ค. ๖๗ มียอดเข้าชมวิดีโอ ๓๓๓,๗๕๒ ครั้ง

๒.๑.๒ ผลการเผยแพร่บทเรียนภาษาบาลี ในระบบ MOOC

ได้ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) ในการจัดทำโครงสร้างบทเรียนวิชาบาลีในระบบ MOOC ให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต วิชาบาลีพื้นฐานของ มจร. เพื่อจะสามารถใช้ในการเก็บหน่วยกิตและเทียบโอนการเรียนภาษาบาลีที่ มจร. ได้ต่อไปในอนาคต โดยคณะอาจารย์จาก มจร. ได้คัดเลือกและนำวิดีโอที่ได้จัดทำขึ้นเข้าระบบ MOOC โดยมีเนื้อหาครอบคลุม ๗ รหัสวิชา ๑๔ หน่วยกิต โดยได้เผยแพร่บทเรียนในระบบ MOOC ของ สวทช. <https://mooc.learn.in.th> และระบบ MOOC ของ มสธ. <http://smartmooc.org> โดยมีจำนวนผู้สมัครเรียน และเรียนจบได้รับใบประกาศนียบัตรในแต่ละวิชา ปรากฏตามตาราง ดังนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ผู้สมัครเรียน (คน)	ผู้เรียนจบได้รับใบ ประกาศนียบัตร ออนไลน์(คน)	จำนวนผู้เรียนจบ คิดเป็น % ของ ผู้สมัครเรียน
SP๑๐๑	บาลีไวยากรณ์ ๑	๑,๐๒๐	๒๔๒	๒๓.๗%
SP๑๐๒	บาลีไวยากรณ์ ๒	๔๖๘	๑๖๒	๓๔.๖%
SP๑๐๓	บาลีไวยากรณ์ ๓	๒๐๗	๙๕	๔๕.๙%
SP๑๐๔	บาลีไวยากรณ์ ๔	๒๙๔	๗๗	๒๖.๒%
SP๑๐๖	แปลบาลีเป็นไทย แปลไทยเป็นบาลี ๒	๑๔๐	๔๕	๓๒.๑%
SP๑๐๗	แปลบาลีเป็นไทย แปลไทยเป็นบาลี ๓	๑๑๑	๓๓	๒๙.๗%
SP๑๐๘	แปลบาลีเป็นไทย แปลไทยเป็นบาลี ๔	๑๐๓	๒๖	๒๕.๒%

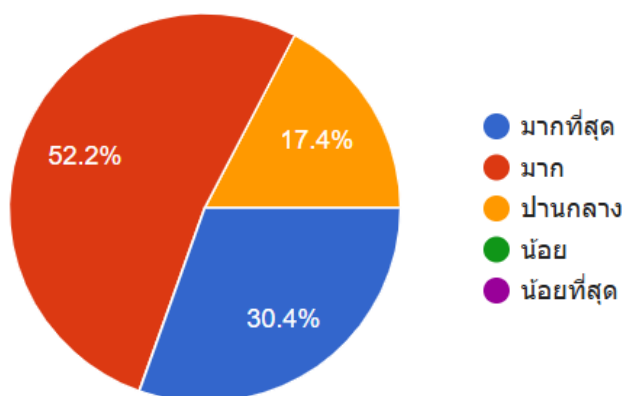
หมายเหตุ: จำนวนคนสมัครเรียนและคนเรียนจบนับซ้ำ เพราะมีบางคนเรียนมากกว่า ๑ วิชา

๒.๑.๓ ผลการเผยแพร่ External Harddisk บทเรียนภาษาบาลี ให้กับโรงเรียนและเรือนจำที่มีข้อจำกัดในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

มูลนิธิฯ ได้สนับสนุน External Harddisk ที่บรรจุสื่อบทเรียนภาษาบาลี ให้กับหน่วยงานที่มีข้อจำกัดในการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยได้สนับสนุนให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม / สำนักเรียน จำนวน ๙๕ แห่ง และเรือนจำ/ทัณฑสถาน และกรมราชทัณฑ์ จำนวน ๓๕ แห่ง รวม ๑๓๐ แห่ง และในปี ๒๕๖๗ ได้ติดตามผลใช้งาน External Harddisk ภาษาบาลี สรุปดังนี้

- ๑) ในปี ๒๕๖๗ มีผู้ใช้งาน External Harddisk บทเรียนภาษาบาลี รวม ๒,๕๑๕ รูป/คน ประกอบด้วย ครูและนักเรียน ๑,๓๔๔ รูป และผู้ต้องขัง ๑,๑๗๑ คน
- ๒) การเรียกใช้งาน External Harddisk ภาษาบาลี พบว่าสามารถเปิดใช้งานได้ตามปกติ (๑๐๐%)
- ๓) รูปแบบการนำ External Harddisk ภาษาบาลีไปใช้จัดกิจกรรม (ครูเลือกตอบมากกว่า ๑ ข้อ)
 - ใช้เป็นสื่อการสอนเสริมให้กับนักเรียน (๘๖.๔%)
 - ครูใช้ในการเตรียมการสอน (๖๓.๖%)
 - ให้นักเรียนเรียนกับวิดีโอบทเรียน ในช่วงที่ครูติดภารกิจ (๕๙.๑%)
 - ให้นักเรียนใช้สื่อในช่วงเตรียมสอบ (๓๖.๔%)

๔) ความพึงพอใจในการใช้งาน External Harddisk บทเรียนภาษาบาลี พบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมาก - มากที่สุด ดังแสดงตามกราฟ

๕) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- อยากให้ปรับบทเรียนให้กระชับกว่านี้
- เพิ่มเติมเนื้อหาในการผลิตสื่อการสอนที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้วิชาภาษาบาลี
- เหมาะสม ในการใช้ประกอบการเรียน การสอน
- ให้มีแนวข้อสอบปีเนต ประนัย
- อยากได้อีกสักหนึ่งตัว
- อยากให้มีเนื้อหาที่ง่ายเข้าใจและไม่ยากเกินไป

๒.๒ ความก้าวหน้าในการพัฒนาบทเรียนเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลีชั้น ป.๓

๒.๒.๑ อยู่ระหว่างการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ภาษาบาลี ป.๓ จำนวน ๓๕๐ ตอน

- (๑) ผู้เชี่ยวชาญได้จัดทำโครงสร้างเนื้อหาที่จะใช้ผลิตวิดีโอ และกำหนดกรอบเนื้อหาในการทำวิดีโอแต่ละตอน ประกอบด้วย

- แพลมคธเป็นไทย ที่สอนแทรกไวยากรณ์
- หลักสัมพันธ์ไทย
- ศัพท์ที่ควรรู้

(๒) จัดตารางถ่ายทำ โดยมีทีมวิชาการจากสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามรับผิดชอบตรวจสอบความถูกต้องของวิดีโอและเอกสารประกอบ และมีรายชื่อพระอาจารย์ที่รับผิดชอบในการถ่ายทำวิดีโอแต่ละภาค ดังนี้

- ภาค ๕ : พระพรหมวชิโรดม (สุทนต์ วรทสสี) ป.๕.๙
- ภาค ๖ : พระมหาวุฒิไกร ปุณณวุฒติ ป.๕.๙
- ภาค ๗ : พระมหานารินทร์ จรณธมโม ป.๕.๙
- ภาค ๘ : พระมหาติสทนต์ ติสสวโร ป.๕.๙ และ พระมหาพัลลภ วรลาโภ ป.๕.๙

(๓) ทำ Demo และดำเนินการถ่ายทำวิดีโอเป็นระยะ พระอาจารย์แต่ละท่านจะจัดวันสลับกันเข้ามาถ่ายทำ เพื่อเตรียมการเผยแพร่ในปี ๒๕๖๘ โดยถ่ายทำแล้ว ๗๔ ตอน ที่ลิงก์ <https://shorturl.at/1xgiP> (อยู่ระหว่างการตรวจแก้ไขความถูกต้อง)

๒.๒.๒ วางแผนปรับหน้าเว็บไซต์ pali-online.in.th : โดยได้ประชุมคณะทำงานและร่วมกันออกแบบ การปรับปรุงเว็บไซต์ ให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น และสามารถเก็บสถิติการเข้าเรียนได้ดียิ่งขึ้น เช่น

- ปรับหน้าต่างเมนู รายการของฉันเพื่อเก็บ playlist รายการที่กดบันทึกไว้ เพื่อให้สะดวกต่อการรับชม
- พัฒนาระบบ รายการของฉัน หรือ เก็บไว้ดูภายหลัง เพื่อให้ผู้ใช้สามารถ บันทึกรายการวิดีโอไว้เข้ามาดูในภายหลังได้
- พัฒนาระบบเพิ่ม สำหรับสมาชิกที่ลงทะเบียน จะสามารถเล่นวิดีโอ ต่อเนื่องจากเดิมที่เคยดูค้างไว้ได้
- พัฒนาระบบเก็บจำนวนสถิติเพื่อแสดงรายงานรายชื่อผู้เรียน ให้สามารถดูข้อมูลสมาชิกที่ลงทะเบียนในเว็บไซต์ เป็นต้น

๒.๓ ความก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อจัดการเรียนรู้ภาษาบาลี

๒.๓.๑ การประชุมร่วมกับคณะผู้บริหาร และครูสอนภาษาบาลี เขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต ๖ (จังหวัด น่าน แพร่ พะเยา เชียงราย ลำปาง) วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๗

จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้งานสื่อบทเรียนภาษาบาลี และพิจารณาแนวทางการดำเนินกิจกรรมการประยุกต์ใช้สื่อบทเรียนภาษาบาลีประโยค ๑-๒ ในการจัดการเรียนการสอน ภายใต้ชื่อ “โครงการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อจัดการเรียนรู้ภาษาบาลี” สรุปการประชุมและมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ มีครูสอนภาษาบาลีที่แตกต่างกัน ดังนี้

- มีครูสอนภาษาบาลี และส่งนักเรียนสอบบาลีสนามหลวงอย่างต่อเนื่อง
- มีครูสอนภาษาบาลี เน้นสอนพื้นฐานให้นักเรียน และสอบ B-net (แต่ไม่ได้ส่งนักเรียนสอบบาลีสนามหลวง)
- ไม่มีครูสอนภาษาบาลี (แต่ให้ครูที่ไม่ได้จบภาษาบาลีโดยตรงมาสอนนักเรียน)

ดังนั้น จึงควรดำเนินกิจกรรมให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

๒) สื่อภาษาบาลีที่มูลนิธิฯ ทำขึ้น ครอบคลุมแผนกบาลี ที่มีการสอบบาลีสนามหลวง แต่แผนกสามัญไม่ได้เรียนลึกเหมือนแผนกบาลี ดังนั้น หากครูแผนกสามัญจะนำไปใช้ ควรจะเข้าไปศึกษาก่อนและเลือกเฉพาะสื่อบางเรื่องมาใช้สำหรับสามเณรนักเรียน โดยให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการเรียนภาษาบาลี ของแผนกสามัญศึกษา

๒) ควรจัดอบรมการใช้สื่อที่มูลนิธิฯ ทำไว้แล้ว แล้วสร้างแบบเรียน แบบฝึกหัด ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรของสายสามัญ ระดับ ม.๑ – ม.๖ และให้สามเณรนักเรียนได้เตรียมสอบ B-net

๒.๓.๒ ประชุมหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย

(๑) วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๗ ประชุมร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(๒) วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๗ ประชุมร่วมกับ สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (สศป.)

สรุปการประชุมดังนี้

- การสอนภาษาบาลี ของแผนกสามัญ สอนเหมือนวิชาภาษาต่างประเทศหนึ่งวิชา เพื่อให้สามารถอ่านออกเขียนได้พื้นฐาน และปลายทางอยากให้มีการสอบบาลีสนามหลวงด้วย
- สศป. จะสรรหาครูที่เชี่ยวชาญการสอนภาษาบาลี ระดับ ม.ต้นและม.ปลาย อย่างละ ๕ - ๖ รูป/คน มาร่วมดำเนินงาน
- แนะนำให้มูลนิธิฯ ติดต่อประสานไปที่คณะอักษรศาสตร์ (เอกภาษาบาลี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อหาผู้เชี่ยวชาญที่อาจจะเสนอแนวทางในการสอนบาลี ให้เกิดความหลากหลายขึ้น

ทั้งนี้ สศป.ได้สรรหาครูที่เชี่ยวชาญการสอนภาษาบาลีเข้าร่วมดำเนินงานของสายสามัญ ระดับ ม.ต้นและม.ปลาย มีรายชื่อดังนี้

ครูสอนภาษาบาลีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	ชื่อ สกุล	โรงเรียน	จังหวัด
๑	นายกิตติศักดิ์ บุญชวยะ	บวรวิชาลัย	แพร่
๒	นายนิธิวัฒน์ ธารายืนยง	วัดป่าแม่จรมโสลิตาราม	น่าน
๓	นายวีระยุทธ สุทธิ	นันทบุรีวิทยา	น่าน
๔	พระมหาสถิตย์ ขยสิทธิ์	เชียงกลางปริยัติศึกษา	น่าน
๕	นายคมกฤษ ปุกแก้ว	วัดดงชัยพิทยา	เชียงราย
๖	นายสินุดิ ติพิศ	วัดสันหนองบัววิทยา	เชียงราย

ครูสอนภาษาบาลีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ชื่อ สกุล	โรงเรียน	จังหวัด
๑	พระมหาสราวุธ ธมมวฑฺฒโธ	วัดน้ำไคร้วิทยา	น่าน
๒	นายพัฒนพงษ์ พุฒฉลาด	แม่สุกศึกษา	ลำปาง
๓	นายณกฤตวัชร จันทร์ตา	ป่าตาลใต้	เชียงราย
๔	พระมหาธีรวัฒน์ ญาณธีโร	วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม	ลำปาง
๕	นายพัชรพงษ์ เต็มยวน	เซตวันวิทยา	แพร่

(๓) วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ประชุมร่วมกับอาจารย์ภาษาบาลี สาขาวิชาภาษาเอเชียใต้ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ปราณี กุลละวณิช ได้ให้คำแนะนำ เพื่อประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน สรุปการประชุมดังนี้

- คณะอาจารย์อาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยินช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน และให้นัดประชุมกับครูภาษาบาลี เพื่อหารือถึงความต้องการการสนับสนุน/ความต้องการความช่วยเหลือในการดำเนินงาน

- รายชื่ออาจารย์ที่เข้าประชุม มีดังนี้

๑) ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ปราณี กุลละวณิช ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ๒) ผศ.ดร.สมพรนุช ตันศรีสุข อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาเอเชียใต้ ภาควิชาภาษาตะวันออก
- ๓) อ.ดร.อรุณวรรณ คงมีผล อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาบาลี ๑, ๒
- ๔) อ.ดร.บุญทริกา บุญโณ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาบาลี ๑, ๒
- ๕) ดร.สุกัญญา เจริญวิรุฬห์ บ.ศ.๙ ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี สำนักเรียนวัดสามพระยา โดยได้เรียนจบปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต และพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๔) วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ : ประชุมร่วมกับอาจารย์ภาษาบาลี สาขาวิชาภาษาเอเชียใต้ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะครูสอนภาษาบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ และพระอาจารย์จากสำนักการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (สศป.) สรุปการประชุม ดังนี้

- ๑) สศป.และครูสอนภาษาบาลีแผนกสามัญ : พบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษาบาลีของสามเณรแผนกสามัญ ดังนี้
- นักเรียน เรียนไวยากรณ์แบบบาลีสนามหลวง คือต้องเรียนไวยากรณ์ให้จบทุกเล่มก่อนแล้วค่อยแปล ซึ่งเป็นการเรียนที่ละส่วน (ไม่เห็นองค์รวม) จะพบปัญหา คือ นร.บางกลุ่ม ไม่สามารถเชื่อมโยงได้ว่าเอาไวยากรณ์เรื่องใดมาแปล คนที่ฝึกแปลใหม่ๆ มักจะไม่เข้าใจ และอาจจะเชื่อมโยงไม่ได้
 - สามเณรแผนกสามัญ มีเวลาเรียนน้อยกว่าแผนกบาลี เมื่อเรียนแล้วไม่เห็นองค์รวม ทำให้ขาดความสนใจ และเรียนแล้วไม่เข้าใจได้ตามเป้าหมาย
 - ครูสอนภาษาบาลี ของแผนกสามัญมีความรู้ที่แตกต่างกัน และเลือกใช้หนังสือเรียนแตกต่างกัน
- ๒) ที่ประชุมเสนอให้จัดทำ “แบบฝึกหัดเสริมทักษะ” เสริมความเข้าใจภาษาบาลี (จัดทำเป็นชุดสื่อเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา ปี ๒๕๖๐) โดยเนื้อหายึดตามหลักสูตรของสายสามัญ
- ทำแบบฝึกเสริมทักษะเพิ่มในส่วนที่ยังขาด ที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนภาษาบาลีได้
 - นักเรียนได้ฝึกแปลบทที่สั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในองค์รวม ซึ่งพัฒนาการเรียนภาษาบาลีตามลำดับขั้นได้
- (ตัวอย่าง แบบฝึกหัดเสริมทักษะวิชาภาษาบาลี เรื่องการใช้กิริยาภิกตฺ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ตามเอกสารแนบ)
- ๓) แนวทางในการดำเนินงาน
- ดร.สุกัญญา เจริญวิรุฬห์ จัดทำ “แบบฝึกหัดเสริมทักษะภาษาบาลี” โดยมีคณะอาจารย์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยช่วยเป็นที่ปรึกษา คณะครูแกนนำ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการจัดกิจกรรม และทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
 - เมื่อผ่านการทดลองใช้แล้วจะมีการอบรมขยายผลให้กับครูภาษาบาลีในกลุ่ม ๖ และโรงเรียนพระปริยัติธรรมอื่นๆ ต่อไป

๔. แผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๘

๔.๑ การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อจัดการเรียนรู้ภาษาบาลี : ดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ๒ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) กลุ่มบาลีสนามหลวง : จัดอบรมเตรียมสอบบาลีสนามหลวง ประจำปี ๒๕๖๘
- ๒) กลุ่มบาลี สายสามัญ: จัดทำ “แบบฝึกหัดเสริมทักษะ” เสริมความเข้าใจภาษาบาลี โดยคณะครูแกนนำ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการจัดกิจกรรม และทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

๔.๒ การพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี ป.๖.๓